

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s poštnim na dom za leto 1 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hoče sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje "Katal. Makovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Vseprejema naročnine, inserate in reklamacije, cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5. — Inserate se plačuje od enostopne petitvrske za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do sreče jutraj. — Ne zaprite reklamacije s poštno prost.

Današnja številka obsega 12 strani.

Ljudstvo in orožniki.

Sodišča in okrajna glavarstva se rada poslužujejo orožnikov za poizvedbe, večkrat iz potrebe, večkrat iz komodnosti, večkrat pa tudi iz perodnosti. Orožniki sami izvršujejo nalogo sodišča in okrajnih glavarstev bolj ali manj spretno. Toda iz lastne volje poizvedujejo in preiskujejo orožniki, včasih utemeljeno, včasih tudi neutemeljeno.

Naše ljudstvo misli, da je po postavi vezano, dajati orožnikom odgovor in pojasniti. Toda nobene postave ni, ki bi državljanu k temu silila. Pravice seveda nima nihče, orožnika žaliti, če pride k njemu, in ako to stori, zakrivi razžaljenje uradne osebe, kar je posebno strogo kaznjivo. A tudi dolžnosti nima nihče, da bi orožniku odgovarjal, in to si je treba zapomniti za slučaje, kadar postanejo pri svojih poizvedbah in preiskavah neutemeljeno sitni.

So dobri orožniki, a so tudi slabe izjeme. Radi izjem je še vedno orožniški stan vse časti vreden, a ljudstvo ima pravico zahtevati, da se tekom časa izjeme na najnižje število znižajo, oziroma, da se neutemeljeno sitni orožniki kaznujejo in odstranijo. V takih slučajih pa je edina pot, katero lahko ljudstvu, ki trpi pod kakim orožnikom, svetujemo, pot do poslancev. Dejstva se naj resnično in natanko naznanijo poslancu, da stori v zadevi nadaljne korake. Vsaka druga pot je nevarna.

Zelo poučna je bila v tem oziru razprava glede razmerja med ljudstvom in orožništvom v kranjskem deželnem zboru dne 13. februarja, iz katere navedemo nekatere vzgled. Poslanec Hladnik je navedel:

V Trebeljnu sta prišla k občinskim volitvam dva nedoletna kolesarja iz Mokronoga in sta delala nemir. Ko so pa ljudje zahtevali, da se odstranita, je orožnik, dasi pravi par. 93. orožniškega navodila, da se morajo glavni povzročitelji nemirov odstraniti, vzel ta dva nemirneža pod svoje varstvo, in dva naša, ki sta odstranitev zahtevala, sta bila zaprta, eden pa je plačal veliko globo. (Ogorčenje.) — V Krškem je orožnik moža, ki je orožnika opozoril, da se v isti hiši, kjer so se vršile volitve, nahaja agitacijski prostor liberalne stranke, grdo nahlulil, in potem moža ni pustil k okrajnemu glavarju, da bi se pri njem pritožil.

Najodločneje pa je treba povzdigniti svoj glas proti temu, da imajo orožniki tako velik, upliv glede gostilniških koncesij. (Res je!) Naj reče občinski odbor, kar hoče, tisti dobi gostilno, za katerega se izreče orožnik! (Veliko pritrdjevanje.) V Veliki dolini pristaš S. L. S. gostilne ni dobil, ker so orožniki prijatelji liberalnega gostilničarja. Na Čatežu pa, kjer je bilo že pet gostiln, jo je še šesti dobil, ker je liberallec. (Povše: To je postopanje!)

Glavarstva o vseh stvareh poizvedujejo le potom orožništva. Če prosijo kje ljudje za vodovod, vprašajo orožnike, če je potreben (Veselosť), ravno tako, koliko škoda je kje povzročil požar in, kar je treba najodločneje grajati, orožnikom se poverja naloga, da poročajo, je li v kakem kraju res beda ali ne. (Povše: Nečuvstvo!) Tako je šel nek stražmojster od hiše do hiše in takole poizvedoval o bedi: "No, kje je pa kak človek, ki bo lakote umrl?" V St. Lovrencu so se pritožili nekateri nagajivci, da odpadki iz mlekarne onesnažujejo vodo. Prišel je mlekarški nadzornik iz Ljubljane, prišel je strokovnjak z Dunaja, prišel je strokovnjak iz Grada, vsi so izjavili, da se voda ne onesnažuje. No, in liberalci so se pritožili na okrajno glavarstvo, in zdaj je poslalo okrajno glavarstvo orožnike, to zadevo preiskavat. (Veselosť.)

Poslanec dr. Pegan je pripovedoval te-le zanimive slučaje: V St. Vidu na Vipavskem imamo vzglednega župana, ki posebno pazi na dobro stanje cest. Orožništvo je tega župana neprestano ovajalo, da ne skrbi za ceste in da so v njegovi občini ceste v najslabšem stanju. Ker ni bilo konca teh ovadb, sem se osebno peljal v St. Vid in sem se prepričal, da so ceste ondi v najlepšem stanju. (Čujte!) Ovadbe zoper župana so bile tedaj le zlobnosti. Ovajal ga je tisti stražmojster iz Vipave, ki je nekega našega moža, ki je imel kot lovski rezervist pero na čepici, nahlulil: Pero doli!, ker ni vedel, da imajo alpini pero na ka-

pi. (Veselosť.) Omenjati moram tudi, kako nezaslišano predrzno se nekateri orožniki vedejo proti duhovnikom. V Boštanju je orožnik kaplana, ki je hotel govoriti z okrajnim glavarjem, surovo nahlulil in ga zapodil ter potem prišel v župnišče stavit kaplana na odgovor, ker je kaplan zapisal priče tega dogodka, in ko je kaplan ljudi opozoril, naj gredo na pošto po "Domoljuba", ga je hotel naznaniti zaradi kolportaje! (Ogorčenje.) — Naj povem le še en slučaj iz D. M. v Polju! Tam je pristaš S. L. S. prošil za gostilniško koncesijo. Občinski odbor se je izrekel za, orožniki proti, obveljalo je mnenje orožnikov. Naš pristaš je vložil pritožbo na vlado. In med tem, ko je pritožba še visela, je prošil nek liberallec za koncesijo blizu istega kraja. Občinski odbor je rekel ne, orožniki so rekli da, in res, dotičnik je dobil koncesijo! (Veliko ogorčenje.) Jaz sem šel nato k deželni vladi in tam sem spričo tako kričevega dejstva dosegel, da je dobil tudi naš pristaš koncesijo.

Politični ogled.

— Državni zbor bo sklican, kakor poročajo listi, za dne 5. marca in bo zboroval do 29. marca. Na dnevnem redu prve seje bo poročilo draginjskega odseka in prvo čitanje brambne postave.

— Nadvojvoda Rajner je obhajal dne 21. februarja svojo demantno poroko, katere se je udeležil cesarski dvor in odlični avstrijski dostojanstveniki. Gosposka zbornica je imela dne 19. februarja v proslavo slavljenca slavnostno sejo.

— Grof Erental, avstrijski zunanji minister, je v soboto, dne 17. februarja zvečer umrl. Nekaj časa pred svojo smrtjo je še spisal pismo, s katerim odlaga ministrsko službo. Grof Erental je bil rojen leta 1854. Za zunanjega ministra je bil imenovan dne 24. oktobra 1906. Erental je bil Madžarom zelo naklonjen, baje zaradi tega, ker je njegova žena Madžarka. Erental je nosil poprej samo naslov baron, a ko je izvedel proglašitev Bosne in Hercegovine za izključno last naše države, ga je povzdignil cesar v grofovski stan. Pogreb grofa Erentala se je vršil danes dne 22. februarja.

— Novi zunanji minister. Cesar je še tik pred smrtjo Erentalovo imenoval za njegovega naslednika grofa Leopolda Berchtolda, ki je bil poprej že več let avstrijski poslanik v Petrogradu. Ker je bil grof Berchtold eden onih politikov, ki skušajo Avstrijo in Rusijo spraviti v prijateljske odnose, je upanje, da bo zavladalo pod Berchtoldom med obema državama tesno prijateljstvo. Rojen je bil grof Berchtold leta 1863. Novi zunanji minister je ogrski državljani.

— Baron Burian, skupni avstro-ogrski finančni minister, je odstopil. Vzrok njegovega odstopa je ta, da je bila dozdaj naveda, da je izmed treh ministrov za skupne zadeve en Oger; ker pa je novi minister za zunanje zadeve, grof Berchtold ogrski državljani, sta zdaj dva ministra za skupne zadeve Ogra. Skupni finančni minister je tudi upravitelj Bosne in Hercegovine. Burian je dozdaj ti dve deželi opravljal tako, da je bilo v korist Ogru.

— Novi skupni finančni minister. Z Dunaja se poroča, da bo za skupnega finančnega ministra imenovan Poljak dr. pl. Bilinski.

— Na Hrvaškem je ljudstvo proti mažaronskemu banu Čuvaju vedno bolj razburjeno. Posebno v Zagrebu se vrše nemiri, ki so naperjeni proti banu.

— V Sarajevu je prišlo v nedeljo, dne 18. februarja, do velikih pouličnih nemirov proti Ogru. Policija je strogo postopala proti nemirnežem. Oddanih je bilo več strelav. Nek dijak Sahinatič je obstreljen. Tudi bosansko ljudstvo se ne pusti več pritiskati od Ogru.

— Srbija. Srbski državni zbor ali skupščina je kralj razpustil. Nove volitve bodo dne 14. aprila.

— Nemčija. V državnem zboru je imel državni kanclar govor, v katerem je precej ostro nastopil proti socialnim demokratom. "Radi tega je socialno-demokratski poslanec Ledebur imenoval ta govor "nezaslišano predrzno". Tudi je napadal Ledebur Rusijo. Predsednik državnega zbora Kämpf, in drugi podpredsednik Dove, bi se bila rada poklonila cesarju Viljemu. Prvi podpredsednik, socialni demokrat Scheideman, pa ni hotel iti na dvor. Cesar je po svojem maršalu izjavil, da ne sprejme predsedstva drž.

zbora. Domneva se, da bo radi tega izvoljeno zopet novo predsedstvo. Slišijo se pa tudi glasovi, da bo državni zbor razpuščen.

— Italijansko-turška vojska. Poveljnik italijanskih čet, general Kaneva, se je zopet povrnil v Tripolis. Italijanska vlada je poslala zopet velik vojni kor na bojišče. Položaj na bojišču se še ni nič spremenil.

— Kitajsko. Za prvega predsednika nove kitajske republike je bil izvoljen Juanšikaj, ki je bil dozdaj na Kitajskem, ko je vladala še cesarska rodina, nekak ministrski predsednik. Predsednik ljudovlade si je dal že drugi član, ko je zasedel predsedniško mesto, odrezati kito las vrh glave, in je s tem pokazal, da hoče imeti na Kitajskem evropske razmere in navede. En del pristašev ljudovlade še vedno zahteva, naj bo novo kitajsko prestolno mesto Nanking, ne več Peking.

Razne novice.

* Postni pastirski list 'so izdali prevzvišeni naš knezoškof, v katerem z vso svojo pastirsko ljubeznijo govorijo o Jezusu-jagnjetu. Bral se je pastirski list po naših cerkvah pretečeno nedeljo in se bo dokončal prihodnje nedelje.

Duh. vest. C. g. Josip Erker, župnik v Smartnem v Rožni dolini, je dobil župnijo Vrbje-Sele pri Slovenjgradcu.

Iz učiteljske službe. Na trirazrednici v Sent Janžu pri Spodnjem Dravogradu se namesti služba stalnega učitelja s plačo tretjega krajevnega razreda. Prošnje do dne 15. sušca. — Na petrazredni, v tretjem plačilnem razredu stoječi ljudski šoli pri Sv. Ani na Kremlbergu je oddati eno učiteljsko mesto za moško učno moč in eno tudi za žensko učno moč. Prošnje do dne 8. sušca.

* Osebnosti. Nevarno sta obolela vlč. g. dr. Feuš, profesor bogoslovja v Mariboru, in vlč. gosp. Josip Tombah, župnik pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Obema blagima gospodoma želimo skorajšnjega okrevanja.

* Umrl je dne 17. februarja zjutraj v Braslovčah mil. g. Jakob Bohine, kanonik, zlatomašnik, v p. mestni župnik mariborski v starosti 80 let. Rojen je bil rajni gospod v Zapogah na Kranjskem dne 26. aprila 1831. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, odkoder se je podal potem na Dunaj učiti se pravoslovja. A že l. 1855 je bil sprejet v celovško bogoslovje, dovršil pa je bogoslovsko nauko v St. Andražu v Lavantinski dolini, kjer je bil tedaj sedež naše škofije. Dne 1. avg. 1858 so nepozabni rajni knezoškof Slomšek posvetili Bohine in njegovih šest tovarišev v mašnike. Najprvo je bil nastavljen kot kaplan v Novi cerkvi, kjer je bil do 13. dec. 1859. Od Nove cerkve je bil prestavljen kot kaplan na Drobno. L. 1861. je bil Bohine poklican v Maribor za profesorja cerkvene zgodovine na mariborsko bogoslovje. 1. maja 1869 je bil rajni gospod imenovan za špirituala na tem zovodu. Dne 1. avgusta 1875 je šel za dekana v Braslovčah, kjer je gospoda vse ljubilo in spoštovalo. Dne 1. junija 1890 je bil rajni g. Bohine imenovan za stolnega župnika v Mariboru. Tukaj je pastiral do 30. aprila 1904. 73 let star je stopil v zaslužni pokoj in se je naselil v prijaznih Braslovčah. Junija 1. 1890 je bil Bohine imenovan za konzistorialnega svetnika. Ko je bil rajni v Mariboru, je kot konzulent (svetovalec) društva katoliških gospa storil mnogo dobrega. V teknu njegove mučne in dolgotrajne bolezni je bil rajni zelo potrpežljiv, dasiravno je preстал grozne muke. Pogreb blagega rajnega se je vršil v pondeljek, dne 19. februarja ob 10. uri v Braslovčah. Takega pogreba še Braslovčje menda niso videli. Velika cerkev je bila nabito polna. Udeležila se je pogreba šolska mladež z učiteljstvom, požarna bramba, kratko rečeno vsa Savinjska dolina je bila zastopana. K pogrebu je prišlo 47 duhovnikov, med temi trije zlatomašniki. Sv. mašo je daroval vlč. g. dekan Hribernik, nagrobni govor pa je imel stolni župnik vlč. g. Moravec iz Maribora. Pevski zbor je zapel torebne žalostinke. Vdih je pogreb mil. g. opat Ogradi. Počivaj v miru, blaga duša!

Za dobro časopisje. Prevzvišeni knezonadškof goriški je izdal postni pastirski list, v katerem je zapisal naslednje zlata vredne besede o dobrem časopisju: "Katoličan je dandanes dolžan podpirati dobro časopisje, kakor je dolžan opravljati druga dobra dela. Denar, ki ga v ta namen potrošiš, je dobro naložen. Pospešujte dobro časopisje, naročajte, žitajte